

076

18e jaargang, oktober 2024. PlusPunt is een uitgave van KansPlus

ZEG'S
over (mede)
zeggenschap

**Wat als ik het niet
meer kan**

Wereld van verschil

Medezeggenschap

Recht op zorg

SamenSterkdag

GEEF RUIMTE AAN VERSCHIL	03
MIJN KIND WORDT 18, WAT MOET IK REGELEN?	05
DE OMA VAN FÉ	06
ZEG'S HOE GAAT HET MET DE MEDEZEGGENSCHAP?	07
ZEG'S WAT IS ER DIT JAAR OP DE SAMENSTERKDAG TE BELEVEN?	08
ZEG'S KLEINERE ZORGAANBIEDERS KENNEN WETTELIJKE REGELS MEDEZEGGENSCHAP NIET	09

ZEG'S DOE MEE!	10
JOSÉ EN THÉRÈSE REDDEN HET SAMEN. MAAR WAT ALS JOSÉ HET NIET MEER KAN?	11
"HET IS ALTIJD TOP MET DE KANSPLUS VAKANTIE"	12
BELANGENNETWERKEN EN VWS PRATEN OVER RECHT OP GOEDE ZORG	13
VOOR DE SCHERMEN	14

Herfst

Het weer en de zorg, het lijkt op het eerste gezicht misschien een vreemde combinatie, maar ze hebben meer gemeen dan je zou denken. Net als het weer, is de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking altijd in beweging. Soms zijn er stralende dagen waarop alles

soepel verloopt, maar helaas zijn er ook dagen vol donderwolken, waarop het zorgsysteem hapert en ondersteuning tekortschiet.

Na de vorming van een nieuw kabinet zaten we te wachten op Prinsjesdag. Wat gaat er veranderen? Welke plannen heeft het kabinet voor de zorg, specifiek voor de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking? Helaas blijken de voorspellingen, net als bij het weer, niet altijd even rooskleurig. Ondanks mooie beloftes tijdens de verkiezingscampagne, worden we nu geconfronteerd met een harde realiteit: bezuinigingen op de zorg.

Voor ons, verwanten van mensen met een verstandelijke beperking, roept dit zorgen op.

De belofte van 'zorg op maat' en 'meer handen aan het bed', klinkt prachtig. Maar is dit wel haalbaar als tegelijkertijd de budgetten worden ingekort? Het nieuwe kabinet stelt dat de zorg efficiënter moet, maar wat betekent dit in de praktijk? Betekent dit dat er minder begeleiding is voor onze geliefden? Of dat de administratieve lasten voor zorgverleners nog verder zullen toenemen, waardoor zij minder tijd hebben voor de daadwerkelijke zorg?

Het lijkt er vaak op dat de mensen die deze beslissingen nemen, geen idee hebben van de dagelijkse realiteit waar wij mee te maken hebben. Voor hen is het zorgbeleid misschien een kwestie van cijfers en kostenposten, maar voor ons gaat het om het welzijn van onze kinderen, broers, zussen of ouders. Het is een onzekere tijd waarin we leven, zowel wat betreft het weer als de toekomst van de zorg.

Toch moeten we de hoop niet verliezen. Net als na regen komt er altijd weer zonneschijn. Zo zal er hopelijk ook na deze periode van onzekerheid een oplossing komen die recht doet aan de zorgbehoeften van onze geliefden. Tot die tijd moeten we onze stem laten horen en ons blijven inzetten voor een zorgsysteem dat écht werkt, voor iedereen.

Evert Brongers, bestuurslid KansPlus

Geef ruimte aan verschil

Tekst: Buro Opaal, foto: Femmianne Bredewold en Simon van der Weele

'Wat is een goed leven voor mensen met een verstandelijke beperking? Voor de meeste mensen met een verstandelijke beperking, hun verwanten, hun zorgprofessionals en beleidsmakers is het antwoord duidelijk: een goed leven is een zo 'gewoon' mogelijk leven, midden in de samenleving. Maar niet alle mensen met een verstandelijke beperking leven zo 'gewoon'. In Nederland leven zo'n 20.000 mensen op een instellingsterrein, afgezonderd van die 'gewone' samenleving. Vaak kiezen bewoners en verwanten heel bewust voor zo'n 'ongewoon' leven. Maar waarom?'

Zo begint de tekst op de achterkant van het boek 'Een wereld van verschil – instellingsterreinen en het goede leven voor mensen met een verstandelijke beperking'. Femmianne Bredewold (socioloog) en Simon van der Weele (filosoof) onderzochten het andere leven dat terreinen bieden op het 'gewone' leven in de samenleving. Niet als pleidooi voor instellingsterreinen. Maar om iets van instellingsterreinen te leren. Femmianne en Simon werken beiden als onderzoeker aan de Universiteit voor Humanistiek.

VN-verdrag Handicap en een goed leven

Pouwel van de Siepkamp, (voormalig voorzitter KansPlus, in 2023 overleden, red.), stond in 2017 aan de basis van dit onderzoek. Femmianne: "Pouwel en ik raakten met elkaar in gesprek over het VN-verdrag Handicap en een goed leven voor mensen met een beperking. Met het VN-verdrag Handicap als leidraad voor beleid, is er een spanning ontstaan tussen het begrip sociale inclusie en instellingsterreinen. Sociale inclusie gaat ervan uit dat iedereen 'gewoon' meedoet in de samenleving, net als ieder ander. Maar vooral ouders en verwanten van mensen met een ernstige meervoudige beperking (EMB) die op een instellingsterrein wonen, herkennen zich niet in dat idee van 'gewoon' meedoen net als ieder ander. Want wat is 'gewoon' als je 24 uur afhankelijk bent van zorg? En wat is 'gewoon' als veel aan jou echt anders is? We kwamen zo tot de vraag: 'Wat betekent sociale inclusie en meedoen voor mensen die wonen op instellingsterreinen?'"

Logeren op instellingsterreinen

Femmianne en Simon hebben voor het onderzoek 12 weken gelogeed op verschillende instellingsterreinen. Zij leefden, aten, sliepen en werkten mee in een wereld waar de meeste mensen geen weet van hebben. Om te ervaren wat het wonen en het dagelijks leven op een instellingsterrein betekent voor mensen. De eerste periode richtten zij zich op mensen met diverse beperkingen. De tweede periode speciaal op mensen met een EMB. Voor het onderzoek spraken zij met bewoners, naasten, begeleiders en bestuurders. En zij verwerkten hun eigen ervaringen in het boek. "Het was heel bijzonder en heel intens. Het voelde echt alsof we een andere wereld instapten. Een wereld met andere regels en gewoonten."

Spiegel

"De instellingsterreinen hielden ons een spiegel voor. Het liet ons zien hoe veeleisend de samenleving kan zijn. En hoe moeilijk het kan zijn om 'gewoon' mee te doen in die samenleving. Instellingsterreinen bieden wat dat betreft een interessant alternatief op dat idee van 'gewoon' meedoen. De terreinen demonstreren dat het anders kan: dat je een plek kunt maken waar juist ruimte is voor verschil."

Ruimte voor verschil

"Bestuurders, begeleiders, naasten van mensen die op instellingsterreinen wonen, staan ervoor open om

mensen mee te laten doen. Maar niet alleen door uit te gaan van het principe van gelijkheid, dus door de overeenkomsten tussen mensen met en zonder een verstandelijke beperking te benadrukken. Ze doen dat door rekening te houden met het verschil dat de verstandelijke beperking met zich meebrengt. En dat op een afgeschermdde plek waar ook ruimte is om in alles rekening te houden met die beperking. Omdat daar de regels gelden van mensen met een verstandelijke beperking, kunnen ze zichzelf zijn, zich veilig voelen. En ze hebben de ruimte om zich vrij te bewegen."

Moeten we dan terug naar de kleine gemeenschappen van vroeger? Femmianne: "Dat wordt ons vaker gevraagd, maar dat is niet wat wij bedoelen.

We kunnen wel leren van de instellingsterreinen en de gemeenschappen die ze vormen: het afhankelijk mogen zijn, het aangepaste tempo, het onderdeel zijn van een groter geheel. Dat zijn prachtige principes waar we in onze huidige samenleving ons licht bij op kunnen steken."

Maatschappelijke discussie

Het begrip sociale inclusie is op het moment leidend. Iedereen moet zoveel mogelijk op voet van gelijkheid meedoen. Dat zegt het VN-verdrag Handicap, en daar wordt ook beleid op gemaakt. De focus ligt daarbij vooral op 'wonen in de wijk'. Naar hoe het gaat op instellingsterreinen wordt niet gekeken. Want instellingsterreinen plaatsen mensen buiten de samenleving.

Femmianne: "Ons onderzoek laat echter zien dat het simpele onderscheid tussen instellingsterreinen en de samenleving niet klopt. Er zijn namelijk veel meer verschillende soorten instellingsterreinen dan wordt gedacht. Sommige zijn gesloten en naar binnen gekeerd, terwijl andere instellingsterreinen volop bruggen naar de samenleving slaan. Bovendien is de samenleving in werkelijkheid ook een verzameling van groepen en lagen waar je meer of minder bij hoort of bij wilt horen. We zouden daarom dit onderscheid niet meer willen gebruiken. Het leidt alleen maar tot polarisatie in de discussie over het goede leven voor mensen met een verstandelijke beperking."

"Het benadrukken van de overeenkomsten tussen mensen met en zonder beperking is natuurlijk van grote waarde. Maar het is – zo leerden we op de instellingsterreinen – ook belangrijk om rekening te houden met het verschil dat de verstandelijke beperking met zich meebrengt. Instellingsterreinen bieden een vrijplaats om hiermee te experimenteren."

Verwanten gesteund

Verwanten voelen zich gesteund door de conclusies in 'Een wereld van verschil'.

Femmianne: "Hun stem hebben we graag willen benadrukken met ons onderzoek. Verwanten hebben ons namelijk scherp laten zien wat mensen met een EMB nodig hebben: in ieder geval niet zonder meer meegaan in de retoriek van 'gewoon', 'net als ieder ander'. Zij benadrukten dat het belangrijk is om ook rekening te houden met het verschil dat de verstandelijke beperking mee brengt. Dat kan ook een basis zijn voor een goed leven! En die roep voor ruimte voor verschil, die hebben we in dit boek willen laten weerklinken."

Hoe verder

Femmianne en Simon hebben al veel presentaties en lezingen gehouden over 'Een wereld van verschil'. "Organisaties vragen ons om over de uitkomsten te vertellen. Met lesbrieven vragen we in het onderwijs aandacht voor dit thema. Bijvoorbeeld over wat de betekenis is van sociale inclusie voor mensen met EMB. En we doen meer onderzoek. Met dit alles willen we graag het gesprek over de vraag wat een goed leven is voor mensen met een verstandelijke beperking en wie dat eigenlijk bepaalt, steeds opnieuw stellen."

- *Het boek: Een wereld van verschil – Instellingsterreinen en het goede leven voor mensen met een verstandelijke beperking, Femmianne Bredewold & Simon van der Weele, ISBN: 978 90 8560 306 1.*

Mijn kind wordt 18, wat moet ik regelen?

Tekst: Eline van Tuijl, foto: Shutterstock

Bij het Kennis- en adviescentrum komen regelmatig vragen voorbij over wat er geregeld moet worden als je kind 18 wordt. Voor alle kinderen verandert er veel als ze 18 worden. Maar als je kind een verstandelijke beperking heeft, kom je soms echt in een administratief doolhof terecht.

Gelukkig is er inmiddels veel ontwikkeld om ouders bij te staan, waar wij vanuit het Kennis- en adviescentrum naar kunnen verwijzen. Zo heeft SIEN een flyer en een uitgebreidere folder gemaakt, 'Mijn kind wordt 18 – wat moet ik regelen'. Vaak letterlijk de vraag die ouders aan ons stellen.

- Dit is de link naar de flyer van [SIEN](#)
- Via de website van SIEN is meer informatie over dit onderwerp te vinden: <https://www.sien.nl/levensfases/regels-na-je-18e.html>

Na de Jeugdwet

Andere vragen gaan over dat je niet meer bij de zorgaanbieder terecht kunt, omdat je kind niet langer onder de Jeugdwet valt. Vaak weten mensen niet dat de gemeente gratis ondersteuning biedt zoals een cliëntondersteuner of een sociaal team bij het aanvragen van een andere indicatie. Die kunnen meehelpen met het zoeken naar passende vervolgzorg.

Wettelijke vertegenwoordiging

En dan zijn er vragen over wettelijke vertegenwoordiging. We merken dat rechters daarbij kritischer kijken naar de noodzaak. Ook wordt er minder makkelijk een curator aangesteld. De rechter heeft dan liever een mentor en bewindvoerder. Dit komt omdat er meer aandacht is voor het terugdringen van dwang en drang in de zorg.

Financiën

Veel vragen gaan ook over financiën. De kinderbijslag stopt, hoe zit het met zorgtoeslag en eventuele uitkering? Deze aanvragen nemen tijd in beslag die je als ouders wel moet kunnen overbruggen. Ik ben zelf vier maanden voor de verjaardag van mijn zoon begonnen met de aanvraag en hij kreeg drie maanden na zijn verjaardag voor het eerst een uitkering. Het belangrijkste advies is dan ook om op tijd te beginnen.

DigiD

Zodra je kind 18 is, kun je als ouder geen aanvragen meer doen of handtekening meer zetten uit naam van je kind. Veel zaken worden met DigiD geregeld. Als je kind dat zelf niet kan, kom je soms in een lastige situatie. Jij mag het niet en je kind kan het niet. Instanties zijn daar niet op berekend. Ondanks goede voorbereiding moet je soms toch langs zo'n instantie met je kind.

Mijn zoon is vorig jaar 18 geworden, dus het staat me nog levendig bij hoe frustrerend dit kan zijn. Daar zaten we dan bij het UVW om, ondanks een dik pak papier aan diagnoses en indicaties, zijn arbeidsvermogen te laten bepalen. Dan is het fijn om af en toe je verhaal te kunnen doen. En even na te vragen of het allemaal wel klopt zoals het gaat.

Kennis en advies

Als medewerker van het kennis- en adviescentrum kijken we met mensen mee. We zoeken op internet hoe het in hun woonplaats geregeld is. Of we kunnen vanuit eigen ervaringen antwoord geven.

Het Kennis- en adviescentrum KansPlus/
VraagRaak kun je bellen of mailen. Telefoon:
030-236 37 50 (van maandag tot en met donderdag
van 9.00 uur tot 12.00 uur en maandag middag van
13.30 tot 16.30 uur). Of mail: advies@kansplus.nl.

Fé pakt je bij de hand

Tekst en foto: Marike Kuperus

Deze zomer kregen Fé en de broertjes bijzonder bezoek: Grandma kwam met haar eigen vader, met... 'Great-Grand-Father', de grootvader van mama dus. Het duurde wel even voor die lijn was ingedaald. De tweeling die erg met vogels bezig is, wist het wel te plaatsen: bij de great heron was er ook een lesser heron (reiger). Dus als dit de Greatgrandfather was, dan was de gewone Grandpa dus de lesser? Hmmm niet helemaal.

Het bezoek was aan twee kanten uitgebreid voorbereid. Wat is haalbaar qua attracties voor 8- en 89-jarigen. Wat is haalbaar qua duur. Wat zijn leuke cadeautjes. En ook was er wat extra toelichting op de bijzondere kindjes. Natuurlijk was Greatgrandfather echt wel op de hoogte van de feitelijke omstandigheden. Maar wat het in de praktijk betekent, is toch iets anders. Dat je Fé met haar Down niet zo makkelijk verstaat. Dat ze veel kan, maar ook een wat wiebeliger balans heeft. En dat de tweeling met hun bijna 7 wel heel slim is, maar toch niet gewoon naar school gaat. Dat ze soms om kleine dingen enorm overstuur kunnen raken en dat ze niet netjes aan tafel blijven zitten. Dat de jongste van 4 niet naar z'n naam luistert en dus ook niet naar Grootvader.

Monkey en ape

Het was een bijzonder bezoek. En het verliep prima. Fé heeft samen met Greatgrandfather van het meegebrachte knutselproject alle stenen rood, blauw, groen, geel en zwart geschilderd. Greatgrandfather en de tweeling hebben uitgebreid gesproken over vogels en over andere dieren. En dat ze dan toch wel iets van elkaar weghebben bleek toen Greatgrandfather - vanuit de Nederlandse betekenis van aap - bleef beweren dat een monkey en een ape hetzelfde waren. Aan de onwrikbare wetenschappelijke waarheid hechten Greatgrandfather en de beide grandsons evenzeer. Voor beide partijen was toegeven geen optie. Maar in dit geval had de jongste toch echt gelijk. 'Dat heeft hij altijd als het om natuurweetjes gaat' zei z'n moeder. Bij de volgende gelegenheid zaten ze weer gemoedelijk samen op de bank en lieten alle feiten van het dierenrijk passeren. 'Would you prefer to be a zebra or a lion?' vroeg Greatgrandfather... Twee seconden stil en toen kwam het antwoord: 'I... prefer to be human'.

Geroerd

Er is samen gegeten, over het land gewandeld, een roofvogelpark bezocht. Dat laatste was een groot succes. Vooral rondlopen en de vogels bekijken in hun grote kooien mocht eindeloos duren. Een van de veiligheidsvoorschriften was: bij elk kind een volwassene. Dat vroeg veel achternahollen, verdelen en herindelen van drie jongens over de vier volwassene. Fé deed dat wel zelf. 'Ze pakte zomaar m'n hand' zei Grootvader later geroerd. Samen op stap voor het volgende rondje...

De ouders van Fé en haar drie broertjes zijn Nederlands maar wonen op het platteland van Ierland. Fé is 8 en geboren met Down. Haar drie broertjes van 7 en 4 zitten op verschillende plekken op het autismespectrum. Ze krijgen hun onderwijs thuis.

Hoe gaat het met de medezeggenschap?

Tekst: Han Mennen, foto: Angela Jutte

In 2022 en 2023 heeft KansPlus/VraagRaak gewerkt aan het project 'Verbeteren van medezeggenschap'. Samen met zorgorganisaties SIG en Odion. De uitkomsten van dit project worden nu verder verspreid. De eerste bijeenkomsten hiervoor zijn geweest. Organisaties die geïnteresseerd zijn, kunnen nog aansluiten bij het project.

De startbijeenkomst

Als een organisatie zich aanmeldt, organiseren we bij de organisatie een startbijeenkomst. Hiervoor nodigen we alle mensen uit die betrokken zijn bij medezeggenschap bij de zorgorganisatie.

Denk aan: leden van cliëntenraden, Raad van Bestuur, ambtelijke ondersteuners, familieraden of familieverenigingen.

We vragen hen hoe het gaat met de medezeggenschap.

We willen dan niet weten wat er allemaal fout gaat.

We willen juist weten wat er goed gaat. En hoe je elkaar verder kunt versterken.

Onderwerpen

We bespreken in de startbijeenkomst welke onderwerpen er spelen bij de organisatie.

En welke onderwerpen belangrijk zijn voor de organisatie om in het vervolg te bespreken.

Onderwerpen die in eerdere startbijeenkomsten naar voren kwamen:

- het gesprek met de achterban versterken
- zorgen dat het management kennis opdoet over meerdere onderwerpen
- wat doe je als er geen leden voor een (lokale) cliëntenraad te vinden zijn.

We maken daarna een aanbod op maat om medezeggenschap en inspraak in de organisatie nog verder te versterken. Dit aanbod is gratis voor de organisaties die meedoen.

Het kunnen trainingen of werkbijeenkomsten zijn.

Of advisering en hulp bij het organiseren van goede medezeggenschap.

Aan het eind van het traject houden we een afsluitende bijeenkomst. Dan bespreken we de resultaten met elkaar.

Meedoen

Binnenkort zijn er startgesprekken met een samenwerkingsverband van ouderorganisaties en met een familievereniging.

Wil je nog meedoen als organisatie? Dan ben je van harte welkom.

Neem contact op met Hans de Jong (projectleider), h.dejong@kansplus.nl of Han Mennen (projectmedewerker), h.mennen@kansplus.nl.

Wie kunnen meepraten van de organisatie?

- Cliënten en verwanten
- Ondersteuners of coaches van (mede)zeggenschap
- Teamleiders en managers zorg
- Bestuurders
- Raad van Toezicht

Als je meedoet aan dit project, kost dat jouw organisatie niets.

Dit (vervolg)project is mogelijk gemaakt door een subsidie van organisatie ZonMW.

Wat is er dit jaar op de SamenSterkdag te beleven?

Tekst en foto: Buro Opaal

De SamenSterkdag 2024 is op 1 november op sportcentrum Papendal in Arnhem. Een inspirerende locatie waar onze olympische en paralympische sporters trainen. Die inspiratie zie je terug in het programma. Er zijn veel leerzame bijeenkomsten over interessante thema's. Maar je kunt ook zélf sporten, theater bekijken en een rondleiding krijgen door het sportcentrum.

Theater Klare Taal

Hoe zou het zijn als al je dromen uitkomen? Vaar je dan op zee met een zelfgebouwd schip? Ben je een miljonair die strooit met geld? Of ben je een filmster met duizenden gillende fans? Theater Klare Taal laat zien hoe krachtig liefde is en hoe mooi het is om te dromen. Dertien spelers delen met theater, dans en muziek wat ze denken, voelen en dagelijks meemaken.

Rondleiding

Sportcentrum Papendal is de thuisbasis van ruim 500 topsporters. Ze trainen hier voor zowel de Olympische als Paralympische Spelen. Alles wat ze nodig hebben is aanwezig: van hulpmiddelen tot begeleiding. Bij de rondleiding bezoek je verschillende hoogtepunten. De Olympische BMX-Baan, de handboogschietbaan, de atletiekbaan en de topsporthal met vele functies: de Arnhemhal.

Workshops, lezingen, beleidsverhalen

Op het programma van de SamenSterkdag 2024 staan drie hoofdthema's:

- Samen Sterk voor een mooie toekomst
- Samen Sterk door vrijheid en eigen regie
- Samen Sterk meedoen.

Bij ieder hoofdthema zijn workshops, lezingen of bijeenkomsten over beleid te kiezen. Ze worden gegeven door KansPlus, het LSR, de LFB, Ieder(in) en de Academische Werkplaats leven met een Verstandelijke Beperking (AWVB).

Dit zijn de onderwerpen die KansPlus verzorgt:

- 1. En dan ben je ook nog mantelzorg(er) (voor verwanten)**
 Zorgaanbieders vragen steeds meer van familieleden. Bijvoorbeeld om mee te gaan naar een arts of te helpen in de zomervakantie. De druk op mantelzorgers wordt groter. Wat vraagt dat van jou als familielid?
- 2. Gezond ouder worden (voor cliënten, verwanten en mantelzorgers)**
 Mensen met (verstandelijke) beperkingen merken vaak sneller dat ze ouder worden. We gaan in gesprek over hoe we daar in de samenleving rekening mee kunnen houden.
- 3. Erfrecht rond mensen met een verstandelijke beperking (voor verwanten)**
 Antwoorden op de meest gestelde vragen over erfrecht.
- 4. De Wet zorg en dwang (cliënten en verwanten)**
 Wat moet je weten over de Wet zorg en dwang (Wzd) en over onvrijwillige zorg? Hoe kun je met de zorgverlener bespreken dat je het niet eens bent met de gedwongen zorg die jij of jouw familielid krijgt? Wat is de rol van de cliëntenvertrouwenspersoon Wzd?
- 5. Evaluatie van de wet voor medezeggenschap (Wmcz 2018) – samen met LSR (voor cliëntenraden, verwantenraden en mantelzorgers)**
 Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport evalueert de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). Wat gaat goed en wat kan nog beter? En moet er iets veranderen aan de wet? Hoeveel invloed heeft de cliëntenraad? Tips voor de cliëntenraad.

Kleinere zorgaanbieders kennen wettelijke regels medezeggenschap niet

Tekst: Jaap Zwitser

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft onderzoek gedaan naar medezeggenschap van cliënten in de gehandicaptenzorg. Zij onderzochten hoe cliëntenraden werken in kleine en middelgrote woonvoorzieningen, met 10 tot 50 zorgverleners. Het IGJ deed het onderzoek bij 35 zorgaanbieders. Dit is genoeg voor een goed beeld.

Conclusies IGJ

De IGJ ziet dat de zorgaanbieders hun best doen om cliënten en hun naasten te betrekken bij beslissingen. Zij zien ook dat dit gebeurt zonder dat de zorgaanbieders weten wat de wettelijke regels zijn.

Zorgaanbieders informeren cliënten en hun naasten daardoor niet of niet goed genoeg over hun rechten. IGJ vindt het belangrijk dat "alle cliënten, hun naasten en bestuurders weten welke rechten gelden bij medezeggenschap van cliënten".

Wat komt uit het onderzoek?

- 10 zorgaanbieders voldoen aan de eisen van de wet (Wmcz 2018). Zij hebben medezeggenschap georganiseerd voor alle cliënten. Ze hebben een officiële cliëntenraad met advies- en instemmingsrecht. Ook hebben zij inspraak geregeld voor de overige cliënten.
- 19 zorgaanbieders organiseren geen directe inspraak voor cliënten en hun vertegenwoordigers. Zij hebben geen officiële cliëntenraad. Of de cliëntenraad betreft de andere cliënten niet.
- Cliënten en hun naasten zijn vaak tevreden over de medezeggenschap. Een goede relatie met de manager of bestuurder is hierbij vooral belangrijk.
- Sommige cliënten en hun naasten zeggen dat de bestuurder al naar hen luistert. Daarom vinden ze het niet erg dat er dan geen officiële medezeggenschap is. Deze cliënten en hun naasten weten meestal niet dat zij recht hebben op officiële medezeggenschap.
- Bestuurders en zorgverleners zeggen dat ze zelf tevreden zijn over hoe de medezeggenschap is georganiseerd.
- Niet alle bestuurders kennen de Wmcz 2018.

Zij weten bijvoorbeeld niet dat cliënten advies- en instemmingsrecht hebben. Of ze hebben geen cliëntenraad omdat dat te moeilijk zou zijn voor hun cliënten.

- Soms noemen bestuurders een groepje cliënten of hun naasten dat meepraat over de zorg, een cliëntenraad. Maar het is geen echte cliëntenraad, want er is geen medezeggenschapsregeling of advies- en instemmingsrecht.
- Zorgverleners die bewonersvergaderingen organiseren op een locatie weten vaak niet dat deze bijeenkomsten een wettelijk recht van cliënten zijn.

Wat vindt de inspectie?

IGJ zegt dat het nodig is dat alle cliënten, hun naasten en bestuurders weten welke rechten gelden bij medezeggenschap. Bestuurders moeten met de cliënten en hun naasten deze rechten bespreken. Ze moeten ook samen afspraken maken en vastleggen hoe zij de medezeggenschap willen organiseren.

Tot slot

KansPlus/VraagRaak is blij met het onderzoek en de conclusies van het IGJ. Het bevestigt de eigen ervaringen van KansPlus/VraagRaak met cliëntenraden, namelijk dat er tekort aan kennis is van de Wmcz 2018. Lokale raden moeten er zijn en er kán een centrale raad zijn.

De zorgaanbieder heeft ook de plicht alle cliënten en verwanten goed te informeren over de eigen medezeggenschapsregeling.

- Cliënten, verwanten of raden die vragen hebben, kunnen het Kennis- en adviescentrum KansPlus/VraagRaak bellen of mailen.
- Rapport onderzoek IGJ: <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2024/07/10/medezeggenschap-clienten-kleine-en-middelgrote-zorgaanbieders-vaak-niet-op-de-hoogte-van-wettelijke-regels>

Doe mee!

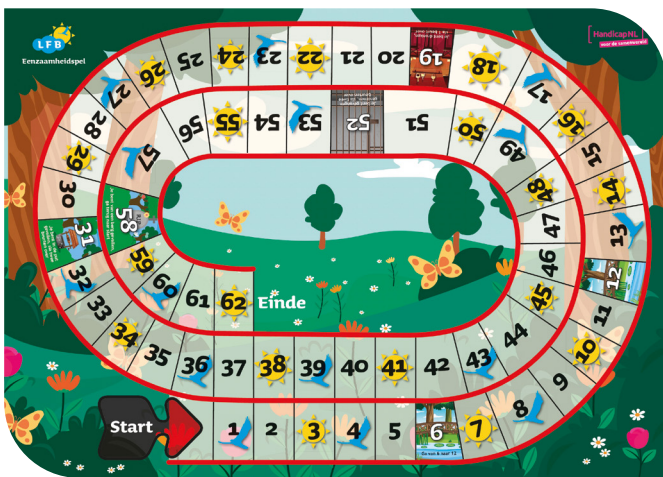
Tekst en illustraties: Buro Opaal

Week tegen Eenzaamheid

Eind september/begin oktober was de Week tegen Eenzaamheid. In deze week worden honderden activiteiten georganiseerd waar mensen elkaar ontmoeten en nieuwe contacten kunnen leggen. Iedereen kan deelnemen aan de Week tegen Eenzaamheid. Door iets te organiseren of door een activiteit te bezoeken.

Of door gewoon iets met iemand in je omgeving te doen.

Kijk op de website voor meer informatie: <https://www.eentegeneenzaamheid.nl/week-tegen-eenzaamheid/>

Eenzaamheidspel

De LFB, belangenvereniging door en voor mensen met een verstandelijke beperking, organiseerde themabijeenkomsten over eenzaamheid, onder andere bij gemeenten.

Zij speelden daar ook het Eenzaamheidspel, een soort Ganzenbord. Er ontstonden mooie gesprekken door de verschillende kaartjes die bij het spel horen. Ook leuk om in een cliëntenraad te spelen.

Het spel is gemaakt door LFB Wolvega en Buro Opaal.

Meer weten: mail naar info@buro-opaal.nl.

Nederland en de rechten van mensen met een beperking

In augustus gingen medewerkers van belangenorganisaties voor mensen met een beperking naar de Verenigde Naties (VN) in Genève. Om daar te praten over de rechten van mensen met een beperking en het VN-verdrag Handicap.

De belangenorganisaties zien dat de situatie voor mensen met een beperking in Nederland verslechtert. Het VN-comité ziet dat ook. Het comité heeft tegen de Nederlandse regering gezegd dat zij beter haar best moet doen voor een toegankelijke samenleving.

Boekje - 50 artikelen over de rechten van mensen met een handicap

In het VN-verdrag Handicap staan 50 artikelen die gaan over de rechten van mensen met een beperking. De LFB maakte een boekje waarin de 50 artikelen in begrijpelijke taal en met illustraties staan beschreven.

Het boekje is hier te bestellen: <https://lfb.nu/webshop/boek-50-artikelen-over-de-rechten-van-mensen-met-een-handicap/>

Meedoen in de redactie van PlusPunt!

De redactie van PlusPunt zoekt mensen die mee willen praten over het verenigingstijdschrift. Over de onderwerpen in PlusPunt. Over hóe we verhalen schrijven. En misschien ook om zelf een bijdrage te leveren.

Vind je het leuk om mee te doen? Laat het weten!

Stuur een mail aan: pluspunt@kansplus.nl

José en Thérèse redden het samen. Maar wat als José het niet meer kan?

Tekst en foto: Buro Opaal

José Laheij is (nét) 75 jaar, haar zus Thérèse 85. Thérèse heeft een verstandelijke beperking. Zij woont nu 3 jaar bij De Buurderij op De Lage Hof in Overasselt. Dit is een 24-uurs zorglocatie van organisatie Malderburch. Thérèse en José komen uit een groot gezin. José, als jongste, is curator van Thérèse.

José: "Toen ik 30 jaar was, heeft mijn moeder mij gevraagd om curator te worden van Thérèse. In die tijd werd de zorg compleet overgenomen van ouders. Je leverde je kind met een beperking af bij de deur van de instelling. En je kwam er niet tussen wat zorg van de instelling betreft. Dat is in de afgelopen 45 jaar wel veranderd. Naasten worden meer betrokken bij zorgtaken. Thérèse is heel gezond, maar heeft steeds meer zorg nodig. Een nieuwe heup, gehoorapparaat, oogmetingen. Ik neem dan de zorgtaken over. Extra activiteiten, zoals wandelen en kleding kopen, worden ook meer door naasten en vrijwilligers gedaan."

Bijzonder

"Het was bijzonder dat mijn moeder mij dat toevertrouwde als jongste van het gezin van 8. Maar ook slim weet ik nu. Omdat ik als jongste ook het langste fit ben om er voor Thérèse te zijn. En ik denk ook dat mijn moeder zag dat ik op een bepaalde manier bij haar betrokken was, dat ik het aankon zeg maar. Iedereen is immers anders in een gezin."

Familie

Thérèse heeft goed contact met de andere familieleden, fysiek en digitaal. "Haar familie was én is haar netwerk. Nog steeds is Thérèse erbij op feestjes en zijn wij hier als er iets te vieren is. Zij is onze verbindende factor. Wat er ook speelt in de familie, bij Thérèse komt iedereen."

"Ook voor Thérèses dagelijkse zorg is de kennis van dit familienetwerk belangrijk. Wij weten wat zij leuk en fijn vindt. Met de huidige wisselende bezetting wordt dat steeds belangrijker. Er is wel een levensverhaal gemaakt, maar toch. Het gaat vaak om specifieke dingen."

Naar de zin

"Mijn doel is om ervoor te zorgen dat Thérèse het naar haar zin heeft. Dat ze alles krijgt wat ze wil en nodig heeft. Als het gaat om medische zaken, kleding of een uitje bijvoorbeeld. En dat er goede gesprekken zijn met de begeleiding. Het financiële deel hebben we uitbesteed aan een bureau."

Neefjes en nichtjes

Maar ook José komt op leeftijd. "Wij komen uit een sterke familie waarin iedereen best oud wordt. Zal je zien dat Thérèse de 100 haalt. Gelukkig hebben wij een grote familie. En ook neefjes en nichtjes zijn gek op Thérèse. Zij zouden als jongere generatie misschien de zorg over kunnen nemen. Komend najaar gaan we een neven en nichten dag organiseren. Als Thérèse 85 wordt. Dan kunnen we erover praten. Het kan ook een gedeelde taak zijn of co-curatorschap. Dus dat de één over de financiën gaat en de ander over medische handelingen en beslissingen."

"We gaan het zien. Thérèse heeft het naar haar zin in Overasselt. Een mooie woonplek met goede en warme begeleiders is een geruststelling voor naasten als het om de toekomst gaat."

- KansPlus werkt mee aan de Tool 'Wat als ik het niet meer kan?' Kijk op: <https://schouders.nl/wat-als-ik-het-niet-meer-kan/>

"Altijd TOP met de KansPlus vakantie"

Tekst: Buro Opaal, foto: Carla Kalf

Jop Hammer, 73 jaar, heeft onlangs voor de 50ste keer het vakantiecamp georganiseerd voor mensen met een verstandelijke beperking, van de KansPlus ledengroep Utrecht. "Voor de laatste keer dit jaar. En nog altijd met plezier. Maar nu is het voor mij klaar. Ik ga met pensioen."

Jop was 22 toen zij voor het eerst meeging met de vakantiecampen van toen nog de oudervereniging 'Voor het Zorgkind' of 'Helpt elkander', later (1976) samen gefuseerd tot de oudervereniging VOGG. In 2007 werden de VOGG en het WOI samen KansPlus. De vakantiecampen bleven al die tijd.

Gelijk om

"Ik ben zelf geen naaste van iemand met een verstandelijke beperking. Ik had destijds een vriendje die medicijnen studeerde. Vanuit zijn studie werd een infomiddag georganiseerd over ouderverenigingen. Je kon je inschrijven als vrijwilliger voor een vakantiecamp met mensen met een verstandelijke beperking. Dat deed hij. Ik ging bij hem kijken en was meteen om. Vanaf het jaar erop ben ik ieder jaar mee geweest. En meteen ook gevraagd als bestuurslid van de organisatie in 1978. Ik ben nog steeds penningmeester van ledengroep Utrecht."

Jop vond het werken met mensen met een beperking zo leuk dat zij ook gewicht is van professe. "Ik had een opleiding in de chemie en werkte daar ook in. Ik ben gestopt en naar de sociale academie gegaan. Daarna heb ik jarenlang in de zorg gewerkt."

Veel deelnemers

In die tijd gingen soms wel 50 mensen mee op het vakantiecamp. Met vrijwilligers zorgde KansPlus voor alles. Vroeger vaak met volpension en later deden wij zelfverzorging, zodat wij de kosten voor zo'n week betaalbaar konden houden. Veel van de mensen van toen zijn ieder jaar weer meegegaan. Zij groeiden met elkaar op en zijn goed bevriend geraakt. Er zijn ook mensen afgevallen, door verhuizen, overlijden of het ouder worden. Dat beleef je ook met elkaar."

Laatste keer

Afgelopen augustus was de laatste keer vakantiecamp voor Jop. En waarschijnlijk ook voor de rest, want Jop ziet nog niemand opstaan om de organisatie van haar over te nemen. "Ik heb voor dit laatste jaar alle mensen gevraagd die eerder mee geweest zijn op een vakantiecamp. Daar kwamen nog 16 heel enthousiaste reacties op. De mensen moeten nu wel redelijk zelfredzaam zijn. Want ook een aantal van de vrijwilligers zijn ouder geworden en redden het fysiek niet meer zo. We zijn naar een groepsaccommodatie in Elsloo Friesland gegaan. Vier dagen lang hebben we allerlei leuke dingen gedaan. Een sportdag, een dagje uit, naar de wellness, karaoke, muziekquiz, barbecue, markt, oudhollandse spelen. Het was weer super."

Jop gaat het missen. "We hebben veel met elkaar beleefd in de loop van de jaren. Iedereen was op elkaar ingespeeld. We hebben lol gehad, veel grappen uitgehaald met elkaar, en veel gedeeld. Ik denk dat daarom een vakantiecamp als dit van grote waarde is voor mensen met een beperking en hun familie."

Deelnemer: "Ik ga al zeker 30 jaar mee en ken bijna iedereen. We lijken wel een beetje KansPlus familie."

Tijdens dit laatste vakantiecamp in Elsloo reikte KansPlus aan Jop de gouden speld van verdiensten uit. Haar man kreeg de zilveren speld. Een aantal vrijwilligers kreeg ook een mooi cadeau voor hun inzet. Jop is in het zonnetje gezet, vooral door de deelnemers met veel mooie woorden.

Belangennetwerken en VWS praten over recht op goede zorg

Tekst en foto: KansPlus

De Stichting Omega aan de F.D. Kahlenbergstraat is gehuisvest in een onopvallend gebouw in een gewone straat in de Amsterdamse wijk IJburg, tussen andere soortgelijke en aaneensluitende gebouwen.

Maar achter de voordeur bevindt zich geheel onvermoed een uitgebreide en opvallende wereld. Waar bevlogen professionals de dagelijkse zorg, behandeling en begeleiding voor ruim 120 mensen met een complexe zorgvraag met een warm hart op zich nemen.

Hier ontmoeten KansPlus, Sien, 2 CU, Helpende Handen, EMB Nederland, Dit Koningskind en Ieder(in) vandaag een delegatie van VWS met directeur-generaal langdurige zorg Carsten Herstel. Om met elkaar in gesprek te gaan en om het manifest 'Bescherm het recht op goede zorg voor mensen met een verstandelijke beperking' aan te bieden. Het gebouw is een metafoor voor vandaag: ouders, naasten en belangenverenigingen vertellen hun verhalen. Gewone vaders, moeders en zussen. Maar achter dit gewone gaat een bijzondere wereld aan verhalen schuil.

Presentatie Omega

Omega biedt dagbehandeling voor kinderen en volwassenen met (zeer) ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen. Het heeft een regiofunctie, vertelt orthopedagoog Marjan Huis. We bekijken een filmpje waarop te zien is dat er in heel kleine stapjes toch ontwikkeling mogelijk is. Het gaat om goed en klein kijken naar de persoon en trans-disciplinair werken, waardoor behandeling door het dagelijkse heen loopt.

Het Manifest

Het manifest 'Bescherm het recht op goede zorg voor mensen met een verstandelijke beperking' is opgesteld door de belangennetwerken KansPlus, Helpende Handen, dit Koningskind, Sien, 2CU en EMB Nederland. Na een korte inleiding door José Laheij, vice-voorzitter van KansPlus, overhandigen de belangennetwerken het manifest aan Carsten Herstel.

In gesprek

In het gezamenlijke gesprek met ouders en verwanten draait het om de volgende vraag: Hoe zorgen we ervoor dat kwalitatief hoogwaardige zorg beschikbaar blijft voor

mensen met een verstandelijke beperking, zonder dat (het nu al aanwezige risico op) overbelasting bij directe naasten verder toeneemt?

Gespreksleider Wilma Klaassen leest eerst het gedicht 'Mijn lief' voor. Zo komen we los van beleidstaal en vaktermen.

Er komen verschillende knelpunten naar voren.

- De leeftijdsovergang 18- naar 18+ betekent een overgang van kindzorg naar volwassenzorg. Het is erg lastig voor mensen met een beperking en hun ouders om bij deze overgang blijvend goede zorg in te richten en te houden. Ook het gebruiken van DigiD is een knelpunt, zeker voor wettelijk vertegenwoordigers. Passende en goede logeer- en woonplekken zijn schaars.
- De zorg voor ouderen binnen de gehandicaptenzorg vraagt aandacht. Zussen en broers worden ook ouder, waardoor bezoeken en even theedrinken bij hun naaste moeilijker worden. Juist families, waar de loyaliteit en de natuurlijke verwantschap zit, zijn belangrijk voor iemand die afhankelijk is.
- Het grote verloop van mensen in de zorgteams is een probleem. Steeds wisselende gezichten zorgen voor onrust bij onze naasten. En kennis over hen verdwijnt of wordt niet gebruikt. Overigens wordt tijdens dit gesprek een jubilarisfeestje gegeven vanwege het lange dienstverband van drie medewerkers. Er zijn gelukkig uitzonderingen.

Meer aandacht

KansPlus onderstreept nog maar eens hoe belangrijk het is om cliënten- en belangenorganisaties te betrekken bij besluitvorming. Ook moet het ouder- en naastenperspectief in lessen en onderzoeken van mbo, hbo en academische zorgopleidingen een vaste plaats krijgen.

Herfstkind

Tekst: Dickie van de Kaa, foto: Angela Jutte

Dickie van de Kaa gaat met pensioen. De directeur van KansPlus geeft in oktober het stokje door aan haar opvolger Mariska Schutte. Lezers van PlusPunt zullen Dickie vooral kennen van haar vaste rubriek 'Achter de schermen', waar Dickie vanuit persoonlijk perspectief schreef over de ontwikkelingen bij KansPlus en de gezondheidszorg. Met warmte, zorg en oog voor detail. Hoog tijd om Dickie eens vóór de schermen te zetten. Dickie neemt in deze Voor de schermen zelf afscheid van KansPlus, met een reis vol herinneringen.

Ik hou van de herfst. Buiten wordt alles schimmiger, voor je het weet loop je met je hoofd in de spinnenwebben. Verkleurend blad, fris in de ochtend en de avonden, de tijd van asters en van de oogst. Ik ben ook een herfstkind, geboren op 9 oktober. En nu neem ik op 9 oktober afscheid van KansPlus. Omdat ik op deze dag de pensioengerechtigde leeftijd bereik.

Naderend afscheid

Het is een bijzonder moment waar ik naartoe leef. Vanmorgen op de fiets, bedacht ik me dat dit mijn laatste etappen zijn richting Houten, richting kantoor, richting mijn collega's. Wat zal ik de fietstochten missen door de prachtige natuur door alle seizoenen, door weer en wind. En het kopje koffie in de ochtend met mijn collega's, gesprekken over ons leven, lief en leed. Deze momenten zijn er straks niet meer. Het voelt als een stap uit een hechte gemeenschap.

Boeken vol herinneringen

De gehandicaptenzorg is zo ongeveer 40 jaar de rode draad in mijn leven. Aan de hand van fotoboeken kijk ik terug.

Tijdens mijn studie in Amsterdam liep ik stage op de dagbesteding van de Hartekamp. Daarna kwam ik op Klein-Dennendal, in een huis met mannen waar een echtpaar aan verbonden was.

Na Dennendal kwam ik op de Arcohove, het eerste antroposofische gezinsvervangend tehuis in Nederland, met 18 jongvolwassenen. Wat een dynamiek. Het was een prachtig, sfeervol huis en we kookten samen de lekkerste dingen in roomboter. 's Ochtends stond de melkbus voor de deur van de boerderij waar een aantal

jongens dagbesteding had. Ik heb nog het servetje met mijn eigen naam erop geborduurd.

In die jaren deed ik ook de aanvullende opleiding tot heilpedagoog en sociaaltherapeut bij de toenmalige Zonnehuizen Veldheim en Stenia in Zeist. Behalve theorie was er heel veel praktijk. We schilderden, deden euritmie, houtbewerking, verhalen vertellen, weven, musiceren, zingen.

Nadat ik klaar was met deze opleiding, ben ik overgestapt naar de kindertehuizen. Ik vond mijn plek op de kinder- en jeugdpsychiatrie, een nieuw huis binnen de Zonnehuizen. Ik heb daar met heel veel plezier jarenlang gewerkt.

Ik begon toen de opleiding tot docente verpleegkunde terwijl ik als praktijkbegeleider werkte. Mijn dochter en zoon werden geboren en ik besloot de Zonnehuizen te verlaten. Ik gaf daarna les aan diverse opleidingen waaronder de Z-opleidingen.

Ik kreeg een nieuwe baan bij het Rode Kruis in Stad Utrecht. Staffunctionaris voor de meest kwetsbare mensen in de samenleving. Daar kwam ik met veel mensen in aanraking: vluchtelingen, mensen met een lichamelijke beperking, ouderen, mensen met een psychische aandoening. Ik deed ook de tracing, het opsporen van familieleden van vluchtelingen. En mooie projecten met vluchtelingen en schoolkinderen. Veel op pad in binnen en buitenland.

Ouderverenigingen

En 23 jaar geleden kwam ik bij KansPlus, toen nog het Werkverband van Ouders- en familieleden in Instellingen (WOI). Bij toeval, omdat ik op de Maliebaan moest zijn en er in de hal een vacature hing voor beleidsmedewerker. Omdat ik inmiddels ontslag had genomen bij het Rode Kruis en zoekende was, solliciteerde ik.

Het ondersteunen van ouders van mensen met een verstandelijke beperking die zich in een collectief verbonden hadden, trok mij aan. Zo begon mijn avontuur bij de ouderverenigingen.

Bij het WOI miste ik in het begin het werken met de mensen zelf. Later kwamen er congressen en bijeenkomsten. En ik vond het contact met de bestuursleden en medewerkers fijn. Veel hadden een

familieelid met een verstandelijke beperking, waardoor ik steeds meer de positie van ouders, broers en zussen begon te begrijpen. Ik heb bij de oudervereniging op een andere manier naar ouders leren kijken.

KansPlus

Na de fusie met de VOGG begon weer een nieuwe periode onder de noemer KansPlus. Bij KansPlus waren we samen groot en hadden we een uitgebreid team van consultants in de regio. Maar al gauw kwam de subsidieafbouw in zicht. We moesten dierbare medewerkers ontslaan, verhuizen naar een goedkopere locatie en contracten werden niet verlengd. Bestuursleden en medewerkers bleven strijden voor een goed leven voor mensen met verstandelijke beperking en hun naasten. We deden mooie projecten op het gebied van medezeggenschap en maakten ons sterk in de belangenbehartiging. In de regio waren en zijn onze ledengroepen actief in belangenbehartiging en vrijetijdsbesteding.

In 2017 nam ik het stokje over van directeur Jo Terlouw. Ik was al vanaf de fusie adjunct-directeur. Ik kende alle dossiers en in de luwte van Jo had ik een goede leerschool. Nog steeds doet KansPlus er alles aan om bij te dragen aan een goed en waardevol leven voor mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten. In samenwerking en uitwisseling met andere organisaties, zowel collega organisaties als stakeholders zoals de VGN, het Zorginstituut, kennisinstituten, universiteiten, het ministerie.

Twee van vele mooie voorbeelden van die samenwerking: het project over het herkennen van dementie bij mensen met een verstandelijke beperking. En alle SamenSterkdagen die ik mede heb mogen organiseren.

En waar gaan we naar toe? Bezuinigingen, familieleden die professionele zorg moeten overnemen, verlies van kwaliteit van zorg. Alles voor het betaalbaar maken van de zorg. Maar het gaat hier wel om mensen die levenslang en levensbreed zorg en ondersteuning nodig hebben en voor de familieleden houdt deze zorg nooit op. Daarom pleit ik voor het behoud van professionele zorg zoals ik deze zelf jarenlang heb mogen geven. Met kennis en kunde, warmte, plezier en liefde voor de mens die je voor je hebt en die jou ook veel te bieden heeft.

Stokje overdragen

Ik wens mijn opvolger Mariska toe dat zij allereerst een goed contact opbouwt met ons team, ons bestuur, onze leden, ledengroepen en familieverenigingen en cliëntenraden. En dat zij samen blijven opkomen voor de verworven cliëntenrechten. Dat zij zich inzet voor het behoud van een stevig netwerk. En dat ook zij gaat genieten van al het moois dat we samen tot stand brengen, zoals ik heb gedaan.

Ik wil onze leden en alle lezers hartelijk danken voor het vertrouwen in mij. Met een hartelijke groet voor eenieder.

Colofon

PlusPunt is een uitgave van KansPlus, Belangennetwerk verstandelijk gehandicapten. PlusPunt verschijnt vier keer per jaar.

Oplage

4.300

ISSN

2212-2621

Tarieven 2024

Lidmaatschap KansPlus: € 39,50

Familielidmaatschap: € 49,50

Gezinslidmaatschap: € 5,00
(alleen voor bestaande leden)

Abonnement PlusPunt: € 27,50

Mededelingen over het beëindigen van het lidmaatschap dienen schriftelijk aan het Landelijk Bureau te worden doorgegeven voor 1 oktober. Voor losse abonnementen geldt een opzegtermijn van drie maanden.

Foto voorpagina

Thérèse Laheij, foto: José Laheij

Redactie

Sandra Overbeek (Buro Opaal) en Dickie van de Kaa

Redactieadres

KansPlus, Postbus 408, 3990 GE Houten
(030) 236 37 44, pluspunt@kansplus.nl,
www.kansplus.nl

PlusPunt digitaal ontvangen?

Meld u aan via pluspunt@kansplus.nl

Vormgeving en drukwerk

MEO

Deadline kopij

Kopij voor nummer 77 dient uiterlijk 1 november 2024 binnen te zijn bij de redactie.

Met een extra gift helpt u mee

KansPlus komt op voor mensen met een verstandelijke beperking en hun netwerk. Op verschillende manieren zetten we ons in voor het bevorderen van een goede kwaliteit van leven voor mensen met een verstandelijke beperking.

Wij zijn sterk in:

Belangenbehartiging. Zowel landelijk als lokaal in de richting van de politiek, zorgaanbieders en andere beleidsbepalende organen en organisaties. Dienstverlening. Ondersteuning en advisering van individuele leden via het Kennis- en adviescentrum en ondersteuning van cliëntenraden en familieverenigingen via VraagRaak. Ontmoeting. Recreatieve activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking, ledenvergaderingen en themabijeenkomsten.

Help mee en doneer!

Bent u geen lid maar wilt u ons toch financieel steunen? Word dan donateur. Met uw donatie, eenmalig of structureel, helpt u mee aan een waardevol leven voor mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten. Kijk op <https://www.kansplus.nl/over-kansplus/donateur-worden/>

Wilt u liever zelf een gift overmaken? Dat kan! Op rekeningnummer: NL49RABO0159 376769, ten name van: KansPlus. Onder vermelding van: Donatie aan KansPlus.

KansPlus is een Algemeen Nut Beogende Instelling: ANBI. Dit betekent dat u een gift op uw aangifte Inkomstenbelasting als aftrekpost kunt opvoeren.

Als u het werk van KansPlus in de toekomst wilt steunen, kunt u KansPlus opnemen in uw testament. Er zijn o.a. twee mogelijkheden:

- u laat KansPlus een vaststaand bedrag na (een legaat)
- u benoemt KansPlus als erfgenaam voor een deel van de erfenis.

Alle bedragen - kleine en grotere - zijn welkom.

Wilt u de mogelijkheden bespreken? Neem dan contact op met Dickie van de Kaa, directeur van KansPlus via 030-2363744.

